

Els Goigs del Roser

Una mica d'història:

A Tavertet, cap altra activitat no logra, com el cant dels goigs del Roser, que tots els homes disponibles, i fins els mateixos estuejants, hi vulguin prendre part. És que ningú no voldria que s'estronqués una tradició que tots intueixen que ha d'ésser antiquíssima.

I tenen raó en aquesta intuïció perquè, d'entre els costums o tradicions de la nostra petita comunitat, és, de molt, el més antic de tots.

La lletra dels Goigs que cantem nosaltres hi ha qui l'atribueix a St. Vicenç Ferrer (així ho declaren les edicions més antigues estampades a Mataró, Alcoi i València); sembla, però, que no foren compostos pel Sant, sinó pel seu germà Fr. Bonifaci Ferrer (1355-1417). Són, doncs, de finals del segle

XIV o principis del XV.

L'edició més antiga que s'ha conservat és del 1546, feta a València i inclosa en un llibret que portava el títol tan pompós, com els que se solien posar en aquella època, de "Trellat sumariament fet de la bulla o Confraria del Psal·tiri o del Roser: e cobles

a loor de la Sacratíssima e Intermedada Verge Maria del Roser". Aquesta lletra dels Goigs que cantem a Tavertet era anomenada "Goigs comuns

de tot l'any", per distingir-los d'altres propis no més d'un temps litúrgic: els d'Advent i els de Quaresma, aquests darrers coneguts també amb el

nom de Psaltiri. Els de tot l'any eren més coneguts; per això són els que han perdurat, a Tavertet, fins a nosaltres.

També és curiós de saber perquè tenen el nom de Goigs i no cobles o lloances a la Mare de Déu del Roser. És que lloaven els Goigs o moments més fel·liciosos de la vida de la Mare de Déu. I, d'aquests, han pres el nom de Goigs totes les altres innombrables advocacions de la Mare de Déu i de gairebé tots els sants.

De la ressenya breu dels seus orígens, crec ben legítim treure'n les conclusions següents:

1) Es cantaren tot seguit, fins fa ben poc, a tots els Països Catalans. Són una prova més, d'entre tantes com n'hi ha, que aquesta denominació de "Països Catalans", divulgada fa poc, no és cap quimera, sinó que respon a una realitat arrelada durant moltes centúries i manifestada en tots els aspectes de la vida dels països que la formen.

2) En aquest llibret de València, com en algunes edicions d'Olot i Manresa, es titulen "Los set Goigs de la Verge Maria del Roser" i, a part d'alguna petita variant, són iguals en tota la lletra, tant els estampats el s. XVI, com els dels segles restants fins als nostres dies, prova de la unitat i de la durada de la llengua. Prou hi ha aquí s'entesta a afirmar darrerament que el català, el mallorquí, el menorquí i el valencià són

idiomes diferents. Els Goigs del Roser, amb lletra idèntica, eren cantats a tots aquests llocs i, arreu, hom tenia la convicció de cantar-los en la seva llengua materna.

3) Aquests Goigs sempre han estat considerats els millors d'entre molts millers que se'n coneixen, dedicats a altres advocacions de la Mare de Déu o a innombrables sants.

4) També es pot afirmar rotundament que no hi ha hagut mai cap altra composició catalana que hagi tingut tanta popularitat. Des de finals del s. XIV o principis del XV fins al temps dels nostres avis, eren cantats cada diumenge a totes les parròquies. Quina altra composició trobaríem que hagués estat de moda tant de temps?

5) És veritat, com deia l'actual bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon, que al nostre país coexisteixen "una tradició cristiana mil·lenària i una tradició laica més recent". Els Goigs del Roser són una prova ben valuosa que, de sempre, el nostre país ha estat profundament cristià i marià.

Em queden moltes coses per dir, més de les poques que he consignades, sobre els nostres Goigs del Roser. De moment caldrà deixar-ho. M'allargaria massa.

De moment, ja em donaria per satisfet si aquestes poques dades i consideracions ajudaven a perpetuar la tradició, tan venerable, d'interpretar i

escoltar a Tavertet, el dia de Pasqua, aquesta composició a honor de la Mare de Déu del Roser; tradició que ha perdurat entre nosaltres des de temps medievals; aviat és dit, des de temps medievals!

Els de Tavertet n'estan orgullosos i amb raó. Els que no som de Tavertet n'estem encisats. És que aquí hi trobem les arrels de la nostra terra: les construccions quasi mil·lenàries de les nostres quatre esglésies, el conjunt arquitectònic tan equilibrat i auster que forma el nostre poble, masies venerables que per res no voldríem que es perdessin... De les relíquies del passat, tan abundoses a Tavertet, no se n'ha de perdre mai ni una.

I, entre aquestes arrels del nostre poble, que s'endinsen en les profunditats de la història, hi destaquen els nostres Goigs del Roser.

En cantar-los o escoltar-los, assaborim el gust agre i dolç de la terra, de les essències més pures de la nostra terra. Bona Pasqua.

Felip Soldevila